

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE A REPUBLICII MOLDOVA

Prima instanță: Judecătoria Rîșcani (jud.LI.Rabei)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.T.Duca, S.Procpeie, A.Albu)

Dosarul nr. 3ra-540/14

Î N C H E I E R E

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ

21 mai 2014

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție, în componența:

Președintele completului

Svetlana Novac

Judecători

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 21 ianuarie 2014 a Curții de Apel Bălți adoptate în cauza civilă la cererea lui Dicusar Constantin împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani privind obligarea includerii perioadei de activitate în stagiul de muncă și recalcularea pensiei

a c o n s t a t a t:

La data de 07.12.2011, Dicusar Constantin a depus în instanța de judecată cerere împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani privind obligarea includerii perioadei de activitate în stagiul de muncă și recalcularea pensiei.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, reclamantul din data de 21.04.2010 beneficiază de pensie pentru limită de vîrstă, stabilită conform normelor pentru lucrătorii din agricultură. Indică reclamantul că, nu este de acord că, pensia i s-a stabilit conform formulei pentru lucrătorii din agricultură și consideră că, urma să-i fie stabilită după formula pentru alți beneficiari de pensie pentru limită de vîrstă. Astfel, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani a considerat că, în perioada în care reclamantul a activat în sovhozul-tehnicum Rîșcani de la data de 13.03.1972 pînă la 16.11.1984 a avut statut de agricultor. Dar, în această perioadă, indică reclamantul că, a activat în funcție de șofer la sovhozul-tehnicum Rîșcani și nu a avut calitatea de lucrător în agricultură, ci a fost salarizat conform statelor de personal.

Conform certificatului nr.08-104 din data de 13.06.2011 sovhozul – tehnicum al Industriei de Uleiuri Eterice din Rîșcani, fondat în anul 1966 și reorganizat prin hotărîrea nr.415 din data de 22.06.1992 a Guvernului în Colegiul Agroindustrial Rîșcani a fost și este o instituție de învățămînt mediu de specialitate, finanțată din

bugetul de stat, creată în scopul pregătirii specialiștilor în corespundere cu cerințele actuale ale economiei și producției.

Dat fiind aceste circumstanțe, indică reclamantul că, a depus o cerere prealabilă la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani. Prin scrisoarea nr.150/201-11 din data de 10.11.2011 a fost informat că, pensia sa este calculată în conformitate cu legislația de pensionare în vigoare, cu ce reclamantul nu este de acord.

Prin hotărîrea din data de 17.09.2013 a judecătoriei or.Rîșcani cererea lui Dicusar Constantin a fost admisă și a fost obligată Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani să includă perioada de activitate a lui Dicusar Constantin în sovhozul-tehnicum de la 13.03.1972 pînă la 16.11.1984 în stagiul ”din alte ramuri ale economiei naționale”; s-a obligat Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani de a calcula și achita lui Dicusar Constantin pensia conform formulei ”pentru alți beneficiari de pensie pentru limită de vîrstă” și s-a încasat de la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani în beneficiul lui Dicusar Constantin cheltuielile de judecată în sumă de 1000 lei.

Prin decizia din data de 21.01.2014 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani a fost respins și menținută hotărîrea din data de 17.09.2012 a judecătoriei or.Rîșcani.

La data de 13.03.2014 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din data de 21.01.2014 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului s-a indicat că, decizia instanței de apel neîntemeiată, deoarece la emiterea ei nu s-a constatat și elucidat toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și au fost aplicate eronat normele de drept material precum și apreciate arbitrar probele. Mai mult decît atît în decizia contestată nu se indică în baza cărei prevederi legale s-a respins apelul.

S-a mai indicat în recurs că, nici instanța de fond și nici cea de apel nu au luat în considerație certificatul eliberat de Colegiul Agroindustrial din Rîșcani în care se indică faptul că, întreprinderea de stat sovhoz-fabrică ”Trandafir” din Rîșcani își schimbă denumirea în întreprindere de stat sovhoz-tehnicum Rîșcani în baza hotărîrii consiliului de miniștri nr.472 din data de 28.11.1966. Din aceasta reiese că, în perioada 13.03.1972-16.11.1984, Dicusar Constantin a activat într-o întreprindere din domeniul agriculturii, întrucît sovhozul fabrică își schimbă doar denumirea nu și domeniul de activitate.

A mai indicat recurentul că, instanțele inferioare nu s-au expus asupra înscrisului confirmat de un grup de angajați ai Colegiului Agroindustrial din Rîșcani care au confirmat faptul că, începînd cu luna martie 1972 pînă în aprilie 1973, Dicusar Constantin a activat pe automobilul de model ”ZIL MDD 2304” la transportarea deșeurilor de la fabrica de prelucrare a culturilor etero-oleaginoase.

De asemenea, a indicat recurentul că, instanțele inferioare nu au indicat motivul din care nu au examinat actele date, dar nici prin ce și-au motivat soluția.

Menționează recurentul că, conform prevederilor legale – art.1 al Legii nr.156-XIV din data de 14.10.1998 cu privire la pensiile de asigurări sociale de stat, agricultor este persoana care realizează venituri anuale și după caz este proprietar sau arendaș de terenuri agricole, este membru al unei societăți agricole sau alte forme

de asociere din agricultură, desfășoară activitatea agricolă în cadrul unei gospodării individuale sau ale unei forme de asocieri în agricultură. Iar, conform art.5 al anexei nr.4 al Legii 156-XIV din data de 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, în cazul în care timp de cel puțin 1/2 din stagiul realizat la data stabilirii pensiei, asiguratul a avut statut de agricultor și/sau membru de colhoz, pensia se calculează după formula stabilită pentru lucrătorii din agricultură. Sintagma și/sau reglementează nu numai acele situații când cel puțin 1/2 din stagiul realizat al asiguratului are statut de agricultor ca fiind membru de colhoz, ci și situațiile când asiguratul a activat în cadrul altor întreprinderi agricole. Programul național "Pământ" în conformitate cu prevederile art.1, al Legii restructurării întreprinderilor agricole în procesul de privatizare nr.392-XIV din data de 13.05.1999 reglementează relațiile întreprinderilor supuse privatizării și are efect exclusiv asupra colhozurilor, sovhozurilor, sovhozurilor-fabrică alte întreprinderi cu proprietate colectivă și/sau de stat care dispun de fond funciar de privatizare, societăți economice și cooperative, înființate prin reorganizarea întreprinderilor.

A mai indicat recurentul că, conform art.2, lit.a) a Legii restructurării întreprinderilor agricole în procesul de privatizare sub noțiunea de participant la privatizare se subînțelege membru de colhoz, salariat în sovhoz, în sovhoz-fabrică sau în altă întreprindere. La fel, art.12 Cod funciar stabilește că, comisiile funciare stabilesc cotele de teren echivalente care se atribuie în proprietate privată membrilor de colhozuri, salariaților din sovhozuri din secțiile de producere ale colegiilor agricole(zootehnice) sau din alte întreprinderi agricole, inclusiv pensionarilor din aceste unități economice.

De asemenea a menționat că, conform art.55 al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat, pensiile de vîrstă se stabilesc prin cumularea drepturilor la pensie din perioada anterioară sau posteroară intrării în vigoare a legii. Astfel, lui Dicusar Constantin i s-a stabilit pensia ca lucrător din sfera agricolă în conformitate cu prevederea dată. În categoria lucrătorilor din agricultură se includ angajații care au activat în ramura agriculturii în calitate de contabil șef, economist, șofer șa. Astfel Dicusar Constantin activînd în funcție de șofer în cadrul întreprinderii de stat sovhoz-tehnicum Rîșcani care ulterior a fost reorganizat în Colegiul Agroindustrial Rîșcani deținea statut de agricultor.

Astfel, indică recurentul că, lui Dicusar Constantin corect i-a fost calculată pensia pentru limită de vîrstă.

Intimatul la data de 14.04.2014 a depus referință la cererea de recurs.

Analizând modul în care recurentul și-a exercitat dreptul la recurs, fără a se expune cu referire la legalitatea deciziei instanței de apel atacate, Colegiul consideră recursul drept inadmisibil din următoarele motive.

Potrivit art. 437 alin.(1) lit. f) CPC „*cererea de recurs trebuie să conțină, printre altele, esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate*”. Totodată, participanții la proces sunt în drept să declare recurs numai în cazul în care invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) sau (4) CPC. Astfel, recursul împotriva deciziilor instanței de apel este o cale de atac de

drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Colegiul constată că argumentele invocate de recurent în cererea de recurs vizează temeinicia deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond și ar putea fi încadrate temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) CPC, aplicabil doar procedurii de apel. Asemenea temei nu se regăsește în art. 432 CPC aplicabil recursului.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cu referire la argumentul recurentului privind aplicarea eronată de către instanțele judecătorești inferioare a normelor de drept material, Colegiul menționează că în cererea de recurs nu se indică prin ce s-a manifestat aplicarea eronată a normelor de drept material și din care circumstanțe aceasta rezultă. Colegiul reține că acest argument al recurentului poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale or.Rîșcani nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) CPC și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se recunoaște inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 21 ianuarie 2014 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului

Svetlana Novac

Judecători

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală